

BUITEN

DE JAARGANG N°. 43

ZATERDAG 26 OCTOBER 1935

DE STRAAT DER GRAVEN BIJ SAMARKAND IN TURKESTAN

Redactie: Mr. P. J. A. BOOT

INHOUD

DE STRAAT DER GRAVEN BIJ SAMARKAND IN TURKE- STAN (ILL.)	BLZ. 505
SNELHEID DOOR SINCLAIR LEWIS (1)	BLZ. 506—507
NAAR DE STAD OP DE ZEVEN HEUVELEN (GEÏLL.) (SLOT). DOOR AD. SASSEN	BLZ. 508—510
CHRYSANTHEMUMS (GEÏLL.). DOOR G. KROMDIJK	BLZ. 510—512
DE BEVELANDEN (GEÏLL.) (V. KLEEDERDRACHTEN EN SIERADEN). DOOR DIRK L. BROEDER.	BLZ. 512—514
MIMICRI EN CAMOUFLAGE (GEÏLL.). DOOR H. E. KUYLMAN	BLZ. 515—516

Men gelieve alle stukken voor Redactie en Administratie bestemd te zenden naar **Rokin 74—76, Amsterdam**. Bijdragen dienen vergezeld te gaan van postzegels voor eventuele terugzending.

Overneming van den inhoud, ook bij gedeelten, is verboden.

SNELHEID

DOOR SINCLAIR LEWIS

OM twee uur in den morgen stond in de Dorpstraat van een prairiestadje in Nebraska, dat al sinds tien uur had moeten slapen, een menigte menschen opeen onder een der zeldzame booglampen, pratend, lachend en elk oogenblik in westelijke richting de donkere straat af starend.

Op de straat lagen twee nieuwe autobanden en stonden blikken benzine, olie en water. De slang van een gecompriëerde-lucht-pomp lag over het cementen trottoir. Aan den overkant van de straat was een hel verlicht restaurant en een meisje met los opgekamd haar en brutaal wipneusje holde telkens naar het raam en dan weer terug naar de spijzen, die zij warm hield. De voorzitter van de plaatselijke auto-club, die tevens eigenaar was van de voornaamste garage, sputterde een jongen man in bruine overalls telkens zijn wijzen raad toe: „Houden jullie je gereed! Houdt je in 's hemels naam gereed! Denk erom, je moet die banden in drie minuten verwisselen”. Zij stonden te wachten op een romantische gebeurtenis — een poging om het transcontinent-record te breken met een Mallard-wagen, gereden door J. T. Buffum.

Iedereen had foto's van Buffum gezien in de sport- en automobielpagina's van de Lincoln- en Kansas City-kranten; iedereen kende dat gezicht, vierkant, beheerscht, met breede kaken, vriendelijk, een niet-aangestoken sigaar tusschen de sterke tanden en de bijna jongensachtige lok over het voorhoofd. Twee dagen tevoren was hij te San Francisco geweest, nog twee dagen en hij zou te New York zijn.

Mijlen ver weg op den vlakken prairieweg ontwikkelde een lichtpuntje zich snel tot twee lichten, terwijl een ver gerommel aangroeide tot het diepe gedreun van een motor zonder geluidemping. Het monster schoot het stadje binnen, daverde op de wachtenden los en bleef met een snerpanden ruk staan. De menigte zag den in leder gehulden man achter het geweldige stuurwiel knikken met een innemenden glimlach — de groote Buffum.

„Hoera! Hoera!” kwamen de kreten los en de stilte sloeg over in druk gepraat.

Reeds draaide de jongeman van de garage met

zijn baas en drie mannen van een andere garage de wielen met de versleten banden los, vuide hij de benzinetank, het oliereservoir, den radiator. Buffum kroop stijf uit den wagen en rekte al gapend zijn schouders, zijn forsche armen en beenen. „Kom eruit, Roy. Je kunt hier wat eten”, bromde hij tot den man, die naast hem gezeten had. Op diens metgezei sloegen de kijkers geen acht. Hij was slechts Buffum's monteur en hulpbestuurder.

De garage-eigenaar bracht Buffum haastig naar de lunchroom aan den overkant. Op het oogenblik dat de auto de stad in gestormd was, had het knappe dienstertje, dat van ongeduid van het eene been op het andere sprong, de kip uit den oven gegrepen en de echte koffie — waarop zij met trots echte roomgoot — ingeschonken. De lunch en het verwisselen der banden duurde drie en één kwart minuut.

Het geronk van den motor botste tegen de stille huizen op en was voorbij. Het stadje werd saai en suf. De menigte gaapte en slenterde huiswaarts.

Buffum was van plan geweest na dit Nebraska-stadje twee uur te gaan slapen en Roy Bender nam dus het stuurwiel over. Buffum's ontspannen lichaam zwaaide mee met de bewegingen van den auto, terwijl hij slaperig tusschen het hen omgevende gedreun door zei: „Pas op dien heuvel daar, Roy. Dat wordt daar 'n gladde boel!”

„Waarom denk je dat?”

„Weet ik niet. Misschien ruik ik 't. Maar pas in elk geval op. Wel te rusten, makker. Roep me om 4.15”.

Dit was heel hun gesprek gedurende tweeënzeventig mijl.

De ochtend brak aan, toen Buffum weer achter het stuur zat. Hij zweeg, hij was er op geconcentreerd den snelheidsmeter precies twee mijl hooger te houden, dan veilig leek. Maar nu en dan, op rechte stukken, keek hij loom tevreden naar de weiden in den morgen, naar het glinsterende tapijt van gras en jonge tarwe en ving hij enkele tonen op van een akkerleeuwerik. Zijn mond, zoo grinnig strak op gevaarlijke plaatsen, krulde omhoog aan de hoeken.

Tegen den middag, toen Buffum het dorp Apogee in Iowa naderde, werd het geregelde zoemen van den motor onderbroken door een geluid, alsof de machine in stukken zou vliegen.

Hij drukte de rem in en nog vóór de wagen geheel tot stilstand gekomen was, waren Roy en hij ieder aan een kant uit den auto getuimeld en naar voren gesnelde om de motorkap op te tillen. De beveiliging van den ventilator, een zware draad, die op den radiator gesoldeerd zat, was los geraakt en had een ventilatorblad verbogen, dat een stukje van den radiator had afgescheurd. De binnenkant van den radiator zag er uit, alsof er met een bot mes op los gehakt was. Het water gutste er uit.

Buffum overdacht snel: „De dichtstbijzijnde stad is Apogee. Daar kan 'k geen radiator krijgen. Pas in Clinton. Deze moet gesoldeerd worden. Hier! Jij!”

Dit „Hier! Jij!” was gericht tegen den bestuurder van een ouderwetschen roadster. „Ik moet zien dat ik m'n wagen in het eerstvolgende stadje krijg. U moet me er naartoe trekken!”

Roy Bender had reeds een touw achter uit den racewagen gehaald en bevestigde dit aan de voor- van de Mallard en de achterdito van den roadster.

Buffum liet geen tijd voor eenige woordenstrijd. „Ik ben J. T. Buffum. Op 'n transcontinentale race

Hier hebt u tien dollars. Ik heb uw wagentje tien minuten nodig. Ik zal sturen". En reeds waren zij op weg, Roy achter het stuur van den Mallard.

Met luide kreten kwamen de menschen uit huizen en winkels te voorschijn. Buffum nam hen langzaam op. Aan een man in bombazijnen broek en khaki hemd, die uit een garage opgedoken was, vroeg hij: „Wie soldeert er 't best hier bij jullie?"

„Ik. Zoo goed als wie ook in Iowa".

„Goed. Luister. Weet je wie ik ben?"

„Zeker. Je bent Buffum".

„M'n radiator heeft 'n opduvel gehad. Moet gesoldeerd worden. Ik wil een karwei van zes uur in één uur of minder gedaan hebben. Is er nog niet iemand, die misschien nóg beter soldeert dan jij?"

„Misschien de oude Frank Dieters".

„Haal hem en ga aan 't werk. Elk aan een kant. Roy Bender hier zal het gevalletje leiden". Roy was reeds bezig den radiator uit te lichten. „Een uur, denk er om. Haast je wat. D'r is goed geld mee te verdienen".

„O, om het geld is 't ons niet te doen!"

„Mooi zoo! Nou. ik zou eigenlijk wel een tukje kunnen doen. Waar kan ik interlokaal telefoneeren?" vroeg hij met een geeuw.

„Aan den overkant bij mrs. Rivers. Daar zal 't minder leven zijn dan in de garage, denk ik".

Aan den overkant van den weg stond een huis, dat een groote vierkante doos leek met een achtkantig torentje op het schuine dak. Het stond op een erf waar grof gras en oude appelboomen groeiden. Bij de poort stonden een tengere, streng uitzierende vrouw met een bril op en een schort voor en een meisje van vijf- of zesentwintig. Buffum keek twee keer naar het meisje en trachtte zich duidelijk te maken waarin zij eigenlijk verschilde van de andere meisjes uit de menigte, die gichelend en elkaar duwend naar den beroemden auto waren komen loopen.

Zij was een markant persoontje. Niet dat zij groot en blozend was; zij was tenger en fijntjes als een droge-naald-ets. Haar kin was correct, maar zacht van lijn; zij had een Griekschen neus, een charmant-vrouwelijke uitgave van den Griekschen neus. Het opvallende aan haar, peinsde Buffum, was haar houding. Het meisje bij de poort stond daar even rustig als de wintersche maan in een vriesnacht.

Hij stak den weg over en aarzelde alvorens haar aan te spreken.

„Ik hoop dat er geen ongeluk gebeurd is?" vroeg zij zacht.

„Nee, alleen maar een kleine reparatie".

„Maar waarom neemt iedereen er dan zooveel notitie van?"

„Wel, dat komt — eh — ik ben J. T. Buffum".

„Mr. — eh — Buffum?"

„U hebt nog nooit van me gehoord, denk ik?"

„Waarom — eh — zou ik?" Haar oogen keken ernstig; het speet haar blijkbaar onbeleefd te schijnen.

„Nee. Dat is ook waar. Ik wil alleen maar zeggen — coureurs zijn meestal nogal bekend. Ik ben auto-racer. Ik rijd van San Francisco naar New York".

„Werkelijk? Hoe lang doet u er over? Tien dagen?"

„Vier à vijf dagen".

„Bent u over twee dagen in het Oosten? En ziet u de zee — den oceaan? O!"

Er was iets droefgeestigs in haar stem. Haar oogen zagen ver verwijderde dingen. Maar zij kwamen terug naar Apogee, Iowa en den forschen, bestoven man in leer, met een berouwvol: „Ik schaam me, nooit van u gehoord te hebben, maar ik — wij hebben geen auto. Ik hoop dat uw reparatie gauw klaar zal zijn. Mogen moeder en ik u een glas melk of zoiets geven?"

„Ik zou graag uw telefoon even gebruiken. Er is zoo'n lawaai . . ."

„Natuurlijk! Moeder, dit is mr. Buffum, die van West naar Oost het land doorrijdt. O — mijn naam is Aurilla Rivers".

Buffum trachtte wat onhandig in twee richtingen tegelijk te buigen. Toen volgde hij Aurilla's slanken rug en merkte op, hoe goed de lijn van haar schouderbladen was. Noch puntig, noch te gevuld waren deze. Het was hem, alsof de blauwe zijde van haar blouse leefde door de warmte en gezondheid van haar lichaam. Met haar beheerschte kalmte had zij toch haar jeugd niet verloren.

Een diepe rust voelde hij om zich heen, terwijl hij nu wegliep van de spiedende oogen der menigte en het geluid van haastige hamers en moersleutels. De steenen van het pad waren bleekrood van ouderdom en overschaduwde door zacht bewegende takken van seringen. Aan het einde van het pad bij het huis groeide een oude wingerd en stond een bank. In dit land van nieuwe huizen en mijlenlange velden felgele tarwe leek deze woning mysterieus van ouderdom.

Bij de stoep lag de verbleekte wervel van een walvisch. Buffum was even in de war. Hij reisde zóóveel en zóó vlug, dat hij altijd even denken moest of hij in 't Oosten dan wel in 't Westen was en nu — Ja, hij was in Iowa, natuurlijk. Maar die wervel hoorde thuis in Nieuw Engeland.

En bij Nieuw Engeland behoorde de groote schelp en de mahonie tafel in de breede gang met haar looper, waarover miss Rivers hem naar de telefoon bracht — een ouderwetsch muur-toestel. Buffum merkte op dat zij zoo attent was zich te verwijderen. Door de breede deur aan het einde van de gang liep zij een tuin in met anjelieren en violen en duizend-schoonen.

„Interlokaal alstublieft".

„Ik ben lokaal en interlokaal en —"

„All right. Wilt u me verbinden met Detroit, Michigan — Mallard Motor Company — kantoor van den president-directeur".

Hij wachtte tien minuten. Hij zat op den rand van een William and Mary-stoel en voelde zich zwaar en lomp en vreeselijk smerig. Hij wipte van zijn stoel en stond nu bij de deur van de huiskamer. De hoek bij het gebogen raam leek wel een altaar. Boven een werkelijk antediluviaansche paardeharen sofa hingen drie schilderijen. In het midden het tamelijk goed geschilderde portret van een man, die de verpersoonlijking was van Nieuw Engeland omstreeks 1850: bakkebaarden, grimmig wit voorhoofd, Grieksche neus, stijve halfhemd-driehoek. Rechts hing de waterverftekening van een huis met witte deuren, smalle dakranden, kleine ramen, tegen een achtergrond van grijs zand en blauw water, met een roei-boot op den achtergrond. Tegen het huis was het naambord van een schip gespijkerd — „Penninah Sparrow".

(Wordt vervolgd)

Foto. Ensl

DE WEG DER GRAVEN NAAR HET OPGEGRAVEN OSTIA

Naar de stad op de zeven heuvelen

DOOR AD. SASSEN

AN een dicht geslibden inham van den Tiber, niet ver van de Zee, die de kusten van Italië, Spanje en Noord-Afrika gelijkelijk omspoelt, ligt Ostia. Ostia Antica, Ostia Scavi; het oude Ostia, de opgegraven, doode stad, die terzijde ligt van den touristentrein, welke de badgasten naar het blauwe water van de Middellandsche Zee voert. ☼ Vóór mijn voeten drijft het vuil-groene zeepwater van den Tiberischen vloed. Het water klotst eentonig tegen de boorden van het gebied, dat eens de belangrijkste havenstad van het oude Rome droeg. Zwaluwen vliegen laag over het kalme water zonder schepen. Een baggermachine schept geduldig kiezel uit een bodem, die eeuwen geleden te ondiep werd om de haven van Ostia open te houden voor de schepen uit Hispania, Gallia, Africa. De rivier, die eens het fortuin van Ostia was geweest, werd nu haar noodlot. De Tiber veranderde zijn loop en de haven verzandde. Ostia stierf, het liep langzaam leeg. Niets is er meer te bespeuren van de befaamde haven, van waaruit nog het licht van Africa, Augustinus, de terugreis naar zijn moederland aanvaardde. Waar de zee eertijds de muren omspoelde, die de stad aan de westzijde omsloten, legde zich in den loop der eeuwen een kilometers breede rand nieuwe aarde. ☼ Het uitgestorven Ostia stoof onder. Onder het zand, dat de winden aanvoerden, aarde die zich legde op de straten, de verlaten handelshuizen, de goederenmagazijnen, de tempels en de baden. Gras drong zich tusschen de mozaïeken der binnenhoven, woekerde tusschen de voegen der zuilengalerijen. Boomen schoten wortel in de fondamente der graven. Donkere slangen gleden door het hoog-opschietende gras; gladde, gespikkelde hagedissen legerden zich tusschen

(Slt)

de spleten en zonden zich hijgend op de brokstukken der afgeknotte zuilen. De geschiedenis van Ostia heeft niet zulk een schrikwekkend einde gevonden als het door de brandende stroomen lava verraste Pompeji. Het is een langzame afbraak door den tijd geweest en een rustig voortwoekeren van de natuur, welke haar rechten hernam. Aan dit verval werd Ostia bewust door zijn bewoners prijs gegeven, nadat dezen zelf de ongunst van het lot, de keer van de koestering der fortuin, ten deel was gevallen. ☼ Slank en decoratief staan de cypressen langs den weg, die van den ingang der opgravingen naar het centrum der doode stad voert. Uit de pijnboomen, die hun kroezige ronde toppen hoog heffen, klinkt het metalen krekengeluid van ontelbare groote blauw-vleugelige insecten. Het is het eenige geluid in den stillen zomermorgen, die tegen den middag vol loopt van een trillende hitte. ☼ De weg voert langs de graven, die de bewoners, buiten de Poort van Rome, hebben aangelegd. Deze graftomben zijn een geëigend praeludium tot den somberen doodzang van Ostia's vergane glorie. Stom en zonder eenige betekenis staat een geschonden wit-marmeren beeld op een gebroken sokkel. Sommige graven zijn massagrafsteden. Wij loopen de tuf-steenen omheining binnen. Zonder een spoor na te laten zijn de overblijfselen van dit geslacht vergaan. ☼ Voorbij de Porta Romana beginnen de volgens een zekere orde gebouwde huizen en straten. De straten zijn bekeid met groote, onregelmatige grauwe steenen, waarop het moeilijk loopen is. ☼ Links ligt het vroegere theater. De toeschouwers-ruimte is tot op de helft van de oorspronkelijke hoogte weer opgetrokken. Wij gaan de treden af naar beneden, en zien van de

middengang af op de scene van het theater, waarvan de onderbouw bewaard is gebleven. Vlak achter het tooneel moet een tempel hebben gestaan. ☼ Op dit theater hebben de lichtzinnige dialogen van Plautus en Terentius weerklonken en zijn de geestverschijningen uit de drama's van Seneca uit de fond opgedoemd. Maar dit alles is door den tijd verwoest. Hij heeft het tooneelscherm verteerd en in plaats van de gestalten der spelers ziet het oog de brokkelige tempelzuilen op den achtergrond. ☼ Het baden was voor den antieken Romein een zeer uitgebreide

Foto's Enit

MASKERS ALS VERSIERING VAN HET ANTIEKE THEATER TE OSTIA

en wijdloopige handeling. Hij liet zijn lichaam alle stadia van afkoeling en verhitting doorloopen in het beurtelings warme en koele water der baden, waarvan wij de pijpleidingen nog zien in de uitgestrekte thermen van deze doode stad. Zijn lichaam werd gemasseerd met zachte oliën; hij kon het oefenen in het spel. En tijdens de pauzes tusschen de verschillende bewerkingen deed hij in de wandel-galerij zijn handelszaken af. ☼ Uitgestrekt liggen de mozaïekvelden van het inwendige der thermen voor ons. In zwart en wit uitgelijnd, spuit een triton zijn stralen omhoog, heft de god van de zee zijn drietand en staat het dartel spel van zeemeerminnen en andere mythologische figuren uitgeschreven. ☼ Er staan verschillende huizen waarvan men de namen der bewoners uit de vergetelheid heeft opgedolven. Er is bij voorbeeld de „Casa di Diana”, de „Casa di Apuleio” en „di Epicaziano”. ☼ Huizen met een fraaie zuilengalerij, die om een vierkant loopt, belegd

met een zuiver-gelegden mozaïek-vloer. Het oer-oude zinnebeeld van het zonnerad vindt men hier terug, hier zoowel als in de catacomben bij voorbeeld. ☼ Wanneer men den weg van het huis van Diana uitloopt, komt men in een antieke „bar” met het uitnoodigende opschrift „Drink tot je genoeg hebt”. Maar zooals dit opschrift is verbleekt, zoo is de stem vergaan van den waard achter zijn toog. Zoo is ook geen spoor bewaard gebleven van die spijzen, welke men nog op de muren in roode en blauwe kleuren ziet afgemaald. Ook in den kelder rest niets meer van de vrucht van den wijnstok of den buit van de jacht. ☼ Het heidensche Ostia was een havenstad en deze omstandigheid zegt omtrent de samenstelling van haar bewoners zeer veel. Deze bestond uit de elementen van verscheidene volken, welke ieder hun eigen eeredienst hadden. Er staat een monumentale tempel, gewijd aan inheemsche goden. Hij is door de zorgen van Paus Pius de Negende hersteld en

wanneer men aan den voet van de vele marmereen treden staat, die naar het verhoog leiden, waarop het roode gebouw is opgetrokken, ondergaat men iets van het imposante der vroegere glorie. Naast dit hooge tempelwerk vindt men in Ostia ook het nederige „hol”, waarin de cultus van den Perzischen licht-god Mithras werd uitgeoefend. Het is een laag gebouwtje met een ondiepe ruimte en aan weerszijden de rustbanken voor de toegewijden aan den „god met den Stier”. De eeredienst werd liggend bedreven. Op den vloer van het middenpad staan de bogen geschreven, die de graden aanduiden, waarin de geloovige kon zijn opgenomen. ☼ Niets geeft zoo-

DE POORT VAN ROME (PORTA ROMANA) TE OSTIA

veel gloed-nieuwe beteekenis aan het klassieke: „Zoo vergaat de glorie dezer wereld . . .” als een wandeling door de bouwvallen van een doode en opgegraven stad. Waar de voet zich plant, op een muurtje, op een niet-gerestaureerde trede, brokkelt de steen af. Er is niets meer gaaf aan deze stad. Zij is wormstekig, vermolmd en veroordeeld uiteen te vallen tot stof en te verwaaien tot asch. ☼ En wat men op een zonderlinge, maar stilaan bewust wordende wijze gaat voelen als een vreemd gemis, dat zijn de doden! Zij zijn nu onzichtbaar in het felle zonlicht. Maar ergens moeten zij neerhurken in hun vervallen huizen, de schimmen van Apuleius, van Diana, van de Twee Vrijgelatenen, van al de dikbuikige handelslieden en scheepsbevrachters die geleefd hebben in deze doode stad, die de menselijke verbeelding prikkelt tot de schikking van dit fantastisch beeld.

CHRYSANTHEMUMS

DOOR G. KROMDIJK

ALS de laatste, nietige, fietsbleeke bloemen van de Dahlia's bevroren zijn, worden we ons plotseling bewust, dat het nu met de snijbloemen toch afgelopen is. Enkele bloemen zijn er, die zoo'n eerste nachtvorst weten te trotseeren, en van die kunnen we misschien nog een boeketje samenstellen. Hier en daar bloeit nog een Leeuwenbek, een late Herfstaster, een takje Nepeta, en daar, tegen dien donkergroenen Conifeer, staat zoowaar nog een Goudsbloem. O, het is niet meer het helle geel, of het warme oranje van den zomer, neen, ze heeft reeds veel van haar kleur ingeboet, maar toch, het is een Goudsbloem. ☼ Dergelijke planten, wier bloemen — eigenlijk knoppen — zoo'n eerste nachtvorst weten te overleven, bloeien soms in ons wisselvallige klimaat nog tot half November door. Tot die planten behooren ook de Chrysan-

VERSCHILLENDE FORMEN VAN CHRYSANTHEMUMS

themums, kortweg Chrysanthen genoemd. De nog gesloten knoppen kunnen, vooral op een beschutte standplaats, nog laat in bloei komen en bloemenliefhebbers als we zijn, profiteeren we daar zooveel mogelijk van, temeer daar de Chrysanthe zich heeft laten kennen als een der beste snijbloemen. In een niet te warm vertrek geplaatst, blijven ze gemakkelijk veertien dagen goed. Natuurlijk moeten we het water geregeld ververschen, en daarbij eiken dag een stukje van den stengel afsnijden. Chrysanthen nemen door hun houtige stengels moeilijk water op, daarom spijten we de steilen van onderen open, of slaan de ondereinden met den hamer stuk. Trots al deze voorzorgen kan het toch gebeuren, dat vooral de grootbloemige Chrysanthen plotseling slap gaan hangen. Dergelijke bloemen zijn nog wel weer goed te krijgen, doch de leek weet er meestal geen raad mee, en is al heel gauw van oordeel, dat de bloemist hem oude bloemen verkocht heeft. Dat is echter onjuist: oude verbloeide bloemen gaan niet slap hangen, doch vallen uit, de oorzaak moet dan ook elders gezocht worden. ☼ De grootbloemige Chrysanthen, die zoo van begin Augustus tot eind December verschijnen, zijn alle bloemen van de z.g. éénpoters, d. w. z. dat op elke plant slechts één groote bloem gekweekt wordt. Nu zijn er variëteiten, die op den tweeden knop mooiere en grootere bloemen vormen dan op den eersten knop. Zijn de jong gestekte planten in het voorjaar ongeveer 10 cm hoog, dan haalt men uit de slechte bloeiers op den eersten knop het kopje, om

CHRYSANTHEMUM „RAYONNANTE”

vervolgens den hoogst geplaatsten zijnscheut door te laten gaan, terwijl men de andere zijnscheuten geregeld wegneemt. Daar waar men het kopje wegneemt, ontstaat door den nieuwen scheut een kromming in den stengel, een z.g. knoop. Deze knoop laat het water moeilijk door, wat dus één der oorzaken van het slap hangen is. Splijt men nu den stengel tot aan dien knoop open, dan voorkomt men veel narigheid. Tenslotte moet ge ze ook niet te warm zetten, en vooral niet op den tocht. ☼ Vooral bloemen, die aan de deur gekocht zijn, moeten flink opengesneden worden, daar de snijwonden van die bloemen reeds lang gesloten zijn, waardoor ze moeilijk of in het geheel geen water opzuigen. Na de stengels goed gespleten te hebben, zet men ze in een emmer water, om ze één nacht in den kelder te laten staan. Den volgenden morgen zijn de bloemen geheel frisch, en kan men ze in de vazen verwerken. Nog maar al te vaak ziet men Chrysanthen met Asparagusgroen verwerkt; vraagt U liever niet om dergelijk groen, want het behoort er niet bij. Goede bloemen kweken is niet zoo heel gemakkelijk, doch goede bladeren kweken is nog veel moeilijker. Chrysanthen hebben met allerlei ziekten en zwammen te kampen, waardoor de bladeren het eerst en het meest lijden. Zitten er geen goede bladeren aan, dan kan men zich behelpen met eikenblad, wat vrijwel met het blad der Chrysanthen overeenkomt. Heeft men besdragende heesters in den tuin, dan kan men daar ook takken van verwerken. Natuurlijk zetten we

geen grootbloemigen en kleinbloemigen in één vaas, daardoor zou de mooie vorm van de grootbloemige Chrysanth geheel verloren gaan. ☼ De Chrysanthen zijn uit China en Japan afkomstig en behooren reeds tot de zeer lang bekende tuinplanten. Vijfhonderd jaar vóór Christus wordt zij reeds door Confusius geroemd. Nog verder gaat haar geschiedenis terug, want wij vinden vermeld, dat Korea in 836 vóór Christus zijn schatting aan den Chineeschen Keizer Ninloka met gekleurde Chrysanthen betaalde, een bewijs dat men toen reeds verschillende soorten bezat, immers het oorspronkelijke type had kleine, gele bloemetjes. ☼ Het was echter eerst ruim 1000 jaar later, dat de kweek van Chrysanthen in Japan eenige beteekenis kreeg. De liefhebberij voor dit gewas nam echter door de eeuwen heen geweldig toe. Aan de Japanners hebben we het dan ook te danken, dat we thans over

zooveel vormen beschikken. ☼ De Chrysanth, in Japan Kiku genoemd, neemt daar thans nog een zeer voorname plaats in. Men heeft jaarlijks vijf volksfeesten, waarvan het vijfde, op den negenden dag van de negende maand, speciaal aan de Kiku gewijd is. De Kiku is naar Japansch gebruik het symbool van een lang leven. Om deze reden vindt men mogelijk ook de Chrysanth in het keizerlijke wapen, waar ze zeker op haar plaats is, immers het keizerlijke huis stamt uit 600 vóór Christus. ☼ In het laatst van de 17e eeuw werd de Chrysanth eerst in Europa ingevoerd, en waarschijnlijk zullen dat wel onze landgenoten geweest zijn, daar dezen

CHRYSANTHEMUM „MISS ALICE BYRON”

toen immers uitsluitend met de Japansche kustplaatsen handel dreven. In den beginne maakte ze hier in ons land maar weinig opgang; eerst in de 19e eeuw kwam er wat meer belangstelling voor. Sedert men hier speciale Chrysanthen-tentoonstellingen ging houden — dit jaar te Aalsmeer — is het met de liefhebberij voor dit fraai bloeiende gewas steeds vooruit gegaan. ☼ Wat liefhebbers met hun Chrysanthen weten te bereiken, toonen ons deze tentoonstellingen en ook die der volkstuinters overduidelijk aan. ☼ Chrysanthen kan men in verschillende soorten en op verschillende manieren kweken. We zouden ze kunnen verdeelen in klein- en grootbloemige, alsmede volle grondchrysanthen. Van de grootbloemige kan men zoowel éénpots als groote planten kweken. Voor den liefhebber, die over geen kassen of bakken beschikt, is de cultuur van

eenpots nog wel het meest aan te bevelen. De vermeerdering geschiedt door middel van stekken, waarmee de kweker reeds op dezen tijd begint, om ze in het begin van Augustus al in bloei te hebben. Op dien tijd hebben wij, liefhebbers, nog geen Chrysanthen noodig, en daarom stekken we liever in het voorjaar. Daar we nu wel geen moerplanten zullen hebben, is het de verstandigste weg wat jonge planten van den kweker te laten komen. Planten met stekpotkluit zijn heusch niet duur en groeien gauw door. Bij aankomst worden ze in April direct in z.g. Geraniumpotten gezet, waar ze dan in blijven staan. Als grondmengsel verlangen Chrysanthen een voedzamen, krachtigen grond, bijv. gelijke deelen verteerde kleigraszodenaarde en oude koemest. Tot half Mei houdt men de planten onder glas, om ze daarna met pot en al in den vollen grond in te graven. Over de potten brengt men een laagje oude

DE BEVELANDEN

DOOR DIRK L. BROEDER V. KLEEDERDRACHTEN EN SIERADEN

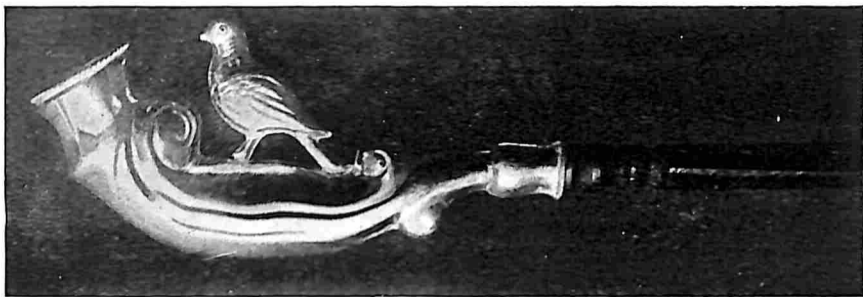
KLEEDERDRACHTEN en sieraden, dat zijn twee der grootste merkwaardigheden van de Bevelanden, vooral van Zuid-Beveland, waar ook de mannen, zij het als sobere wederhelften van sier-

lijk gekleede vrouwen, de gewestelijke dracht dragen, terwijl op Noord-Beveland slechts de vrouwen „niet op d'r burgers" zijn. Deze dragen een zwart kleed en een lange, fijnkantenmuts, waarbij alleen de groote kurketrekkerachtige „krullen", waar-

koemest aan, waardoor de wortels er over heen kunnen groeien. De zijscheuten, de z.g. dieven, die aan de plant komen, moet men steeds tijdig verwijderen, wil men althans één groote bloem hebben. De plant moet men van een stokje voorzien, om het afbreken door den wind te voorkomen. Verder is er behalve een geregelde toediening van vloeimest weinig aan te doen. Tegen dat de knop open begint te gaan, halen we de plant met pot en afd uit den grond, waarbij we de ergst overgegroeide wortels verwijderen, om haar daarna op een koele plaats, doch in het volle licht in de serre te plaatsen. Het spreekt vanzelf dat we het gieten niet mogen vergeten. Lang niet alle soorten zijn geschikt voor eenpoters, de kweekers gebruiken er maar enkele voor. Zoo is de groote gele Mrs. R. C. Pulling nog steeds een van de beste gele.

Voor den liefhebber zijn de volgende soorten aan te bevelen: Mona Davis, rose; Havrais, kastanje-rood, achterkant der bloemblaadjes goudbrons; Edward Page, wit; Rayonnante in verschillende kleuren, enz.

Toen JEAN-JACQUES ROUSSEAU aan zijn „Bekentnissen" werkte, vroeg een dame hem, haar iets van den inhoud zijner autobiografie mee te deelen. „Madame", zei Rousseau. „ze zal al het slechte bevatten, wat ik van mezelf en al het goede, wat ik van anderen weet." „Zoo, zoo," meende zij. „dan zal het boek stellig niet dik worden."

OUD SIGARENPIJPJE

aan prachtige „bellen" hangen, werkelijk mooi zijn. In Zuid-Beveland onderscheidt men tweeërlei kleederdrachten, namelijk die, welke gedragen worden door de Protestanten en die, welke men bij

de Roomsche Katholieken vindt. En als U me nu op den man afvraagt, welke ik de mooiste vind, dan zeg ik: die der Protestantische bevolking, doch

VAN LINKS NAAR RECHTS: DASSPELD, BALSPELD, DIE GESTOKEN WORDT IN ONDERMUTS BOVEN DE „STUKKEN", ROUWKRAALSPELD, PLATTE PARELSPELD, DIE ACHTER IN DE BOVENMUTS WERD GESTOKEN EN NU NIET MEER GEDRAGEN WORDT, PARELSPELD VOOR BOVENMUTS, NU NOG GEDRAGEN, PEERSPELD, OOK VOOR BOVENMUTS, DOCH OOK NIET MEER IN GEBRUIK

voeg er aan toe — en hoe dit komt, kan ik U heusch niet vertellen — dat de Katholieke vrouwen en meisjes zelf mooier zijn. Ze hebben iets fijns, iets beeldachtigs, iets van een madonna van het platteland. Doch laat me hierover niet uitweiden, want een bezoek aan dit eiland zal U zelf zeker wel overtuigen. Zooals menigmaal voorkomt, is ook hier tusschen de bevolking der twee gelooven een grens te trekken naar haar woonoord, zij het bij benadering

EEN EEUW ZUID-BEVELANDSCHE KLEEDERDRACHTEN

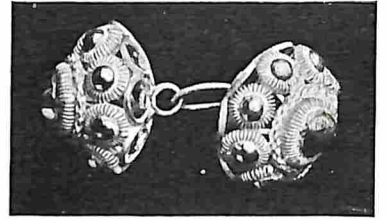
BUITEN

dan. Zoo wonen de Katholieken, die in de minderheid zijn, globaal genomen in een kring Lewedorp-Nieuw-dorp's Heeren-Heinkens-

OUDE BOERENHORLOGESLEUTEL

achter samen met een koord of lint, zooals wij het soms doen met een gesp. Bij de Katholieken is dit koord of lint bijna altijd gekleurd:

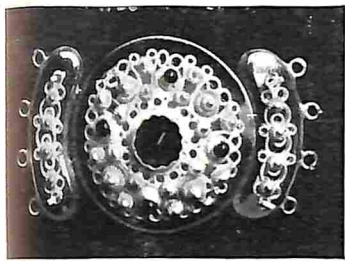
DASKNOOPEN

rood, paars, blauw of een andere kleur, terwijl hun Protestantsche confraters steeds een zwart lint hebben. Eerstgenoemden droegen vroeger ook veelal gekleurde halsdoeken, doch die ziet men tegenwoordig haast niet meer. De vrouwen uit het Katholieke gedeelte hebben vierkante mutsen, dat wil zeggen plat van boven, met afhangende vleugels, die veel weg hebben van sommige nonnenmutsen. De andere vrouwen dragen groote ronde mutsen, en hoewel beiden vierkante gouden platen aan de slapen dragen, die „stukken” genoemd worden, en die alleen van achter bewerkt zijn, en bovendien een fraaie, fijn bewerkte balspeld, hebben de Protestantsche vrouwen het haar in een groote horizontale krul, terwijl haar Katholieke zusters het in een platte krul over het voorhoofd leggen. De vrouwelijke sieraden zijn in den loop der jaren erg vereenvoudigd, als ze tenminste niet reeds geheel en al verdwenen zijn. Tot de oude sieraden behooren de groote kraal-, peer- en parelspelden en ook de groote balspelden, die vroeger boven de „stukken” werden gestoken. Tot het verleden behooren ook de gouden hoofdplaten, waarvan we voorbeelden aantreffen bij de eerste drie vrouwen van links naar rechts op de foto van de ontwikkeling der klederdrachten. Deze drie vrouwen, en ook de vierde, dragen nog de groote beugeltasch, waaraan een heel gevalletje bengelde, want vroeger schijnen de vrouwen veel huiselijker geweest te zijn dan tegenwoordig. Als vrouwlief nu naar een naaikransje gaat, dan wordt er meer thee gedronken dan genaaid, doch onze grootmoeders deden dat anders, want ze namen zoo'n heele

EEN DER „STUKKEN” (DEZE ZIJN VAN VOREN GLAD, VAN ACHTEREN BEWERKT)

zand-Lewedorp, dus in het noorden van den „zak” van het eiland. In de overige gedeelten van Zuid-Beveland treft men bijna zonder uitzondering een Protestantsche bevolking, die over het algemeen robuuster en vierkan-

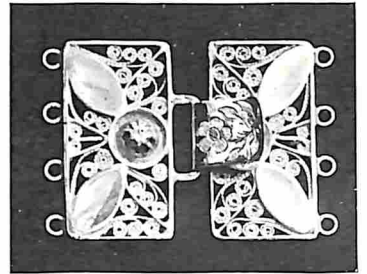

KLEINE KRAALHAAK

ter is, doch het is wonderlijk, dat er tusschen de twee zulk een geest van verdraagzaamheid heerscht. Een frappant voorbeeld hiervan werd enkele jaren geleden geleverd, toen het vroegere dorpje Noord-Kraaijert omgedoopt werd in Lewedorp. Dit dorp, dat bijna uitsluitend Katholiek is, behoort tot de Protestantsche gemeente 's-Heer-

OUDERWETSCH E SIGARENKOKER

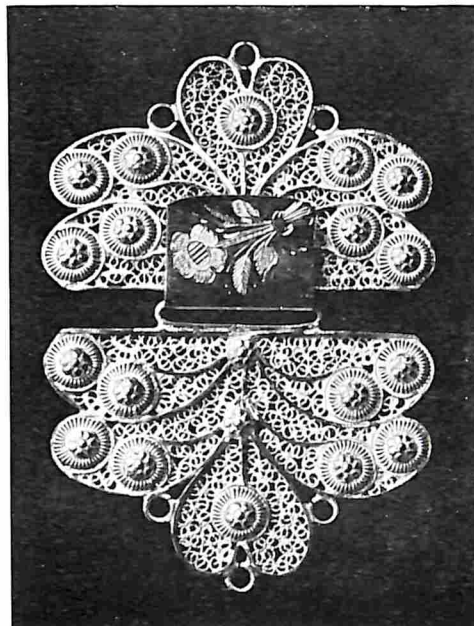

FALIEHAAK, DIE AAN EEN OUDERWETSCH DOEKJE GE-DRAGEN WERD

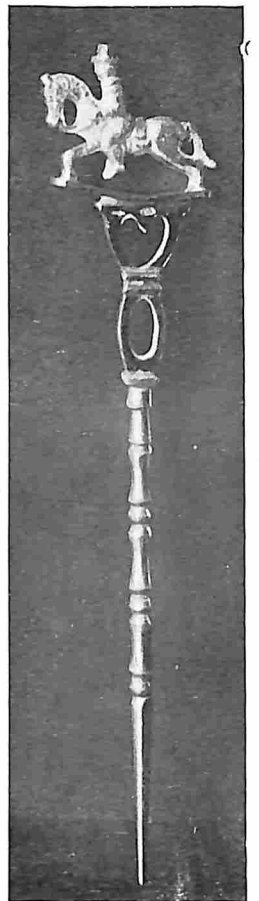

DOP VOOR BREIPPEN

Arendskerke, waarvan de alom beminde burgemeester, jhr. U. E. Lewe van Nijestein, ook een Protestant was, hetgeen niet wegnam, dat juist de pastoor van Lewedorp en zijn gemeente het meest ijverden om hun dorp naar den burgemeester genoemd te krijgen. Maar om tot ons thema terug te keeren, de uiterlijke kenteekenen naar klederdracht zijn tusschen de mannen niet zoo gemakkelijk te zien, want ze lijken veel op elkaar. Wanneer ge echter een man ziet, wiens hoedklep naar beneden gekeerd is, dan is hij Katholiek. De Protestanten dragen ze steeds naar boven, hoewel er ook Katholieken zijn, die hierin geen verschil maken. Sommigen dragen ook petten, en hoe ze dan te herkennen? Nu wordt het constateeren een intiemer gevalletje, want de boeren trekken hun broek van

KRAALHAAK

OUDE PIJPWROETER

verstelnécessaire mee, die dan ook goed voorzien was: naalden, vingerhoed, breipennen en wat dies meer zij, zelfs het schartje ontbrak niet. En de pecunia. lodereindoos, het „pimperementdoosje” en meer wat der vrouwen is, zat in die groote tasch. Om het toilet nog te verfraaien werd boven op de muts een stroochoed gezet, terwijl de schoenen door groote zilveren gespen werden versierd. ☼ De kralen zijn tegenwoordig groter en bestaan uit meer toeren dan vroeger. Meestal draagt de vrouw den kraalhaak van achter, in tegenstelling met de Walchersche vrouwen, die hem steeds van voren dragen, in welk geval hij ook rond is, terwijl de Zuid-Bevelandsche haak, die aan den nek wordt vastgemaakt, plat en geschulpt is. ☼ De mode staat echter nooit stil, zelfs niet onder de plattelandsbewoners. De moderne neigingen gaan uit tot een steeds grootere krul haar, een wijder uitstaande muts, die dikwijls van kostbare kant is vervaardigd en door een karkas in vorm gehouden wordt, en langere, wijdere rokken. Moderne schoentjes, met Louis Quinze hakjes, en zijden kousen behooren niet meer tot de zeldzaamheden, evenmin als een modern dameshorloge aan een zijden draad of een zilveren kettinkje, en de vrouwen, die ze dragen, worden niet meer met den vinger nagewezen, als zijnde

een beetje al te modern voor de dorpsopvattingen over degelijkheid. ☼ De heeren der schepping zijn ook hier eenvoudiger en minder modicus, doch hebben veelal hun sieraden prijsgegeven. Zoo is de prachtig gebloemde jak met zilveren knopen reeds tientallen jaren verdwenen, evenals de kniebroek en gespen-schoenen. De broekstukken, groote, ronde zilveren gespen, echter, worden nog gedragen, en ook de dasknopen, die van goud zijn. Doch zelfs de oude heertjes hebben hun met zilver beslagen sigarenkokers naar het museum verwezen, en ook hun dikwijls fraai versierde sigarenpijpjes en pijpwoeters, terwijl met het verdwijnen van die „degelijke” horloges, die je nooit kon verliezen vanwege de zwaarte, en die wel tegen een stootje konden, ook de bewerkte horlogesleutels verdwenen zijn naar het laadje in het „kammet”, waar alle herinneringen uit grootvaders jeugd zorgvuldig worden opgeborgen, en waar het oude opa'tje wel eens in rommelt om wat te voorschijn

te halen, wanneer hij een bijzonder goede bui heeft en wat gaat vertellen van „die goeie, ouwe tied, toen as ik nog joeng was”.

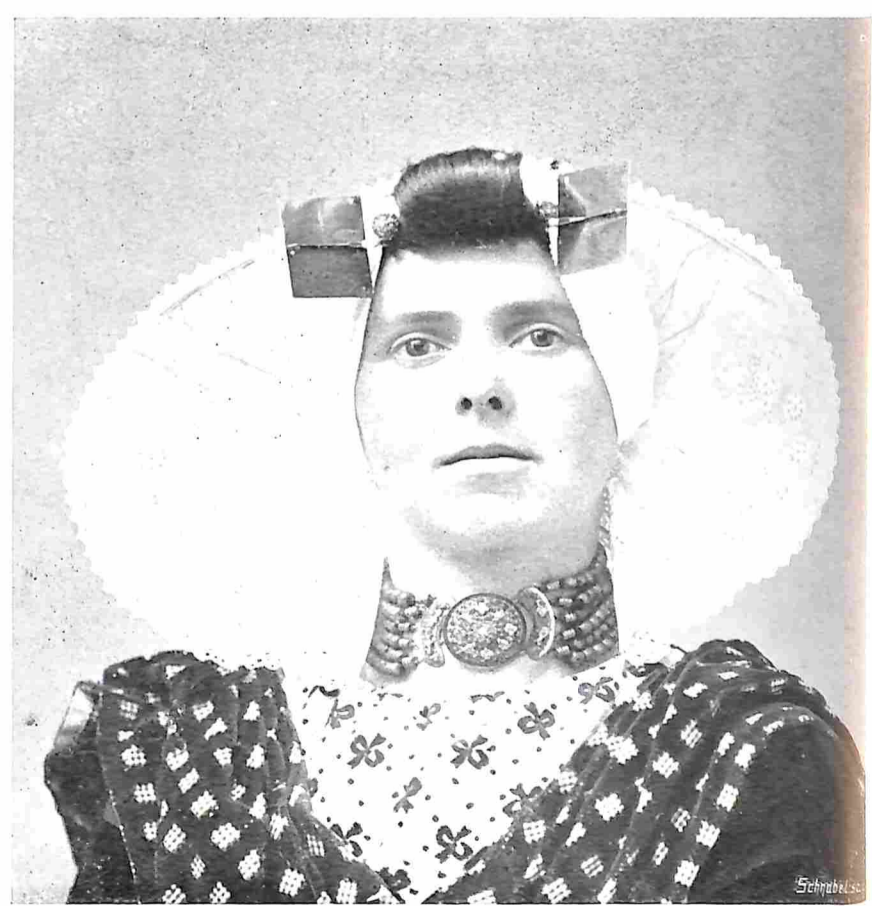
(Wordt vervolgd in het nr. van 9 November)

MEESTAL DRAAGT DE ZUID-BEVELANDSCHE HAARKRAALHAAK AAN DEN NEK, DOCH SOMS OOK AAN DE KEEL.

OUDERWETSCH E ZUID-BEVELANDSCHE MUTS MET GROOTE BALLEEN EN BALSPELDEN

MODERNE ZUID-BEVELANDSCHE MUTS, ALLEEN MET „STUKKEN” EN BALSPELDEN

MIMICRI EN CAMOUFLAGE

DOOR H. E. KUYLMAN

ZOOALS de mensch zijn innerlijke gedachte vaak verbergt achter een glimlach of onverstoorbaar gelaat en zich op deze wijze beschermt tegen de ongewenschte bemoeiingen van anderen, zoo vinden wij in het dierenrijk talrijke voorbeelden, waarbij zijn bewoners zich door houding of beweging trachten te redden voor gevaar. ☼ De roerdomp, de typische, geheimzinnige vogel onzer moerassen, heeft het aan zijn buitengewone kunst om zich „weg” te maken, te danken, dat nog maar weinig menschen hem gezien hebben. Zoodra er onraad is, kruipt deze vogel tusschen de rietstengels, heft den tamelijk langen snavel en hals rechtstandig omhoog en blijft dan onbeweeglijk staan. Zijn vederdos, die bruin-grijs met zwarte strepen is, vloeit zòd ineen met de omgeving, zijn opgeheven snavel lijkt zoo precies op den stengel van de een of andere waterplant, dat zelfs het scherpe oog van den roofvogelhem voorbijziet en den mensch in het geheel geen kans tot ontdekking wordt gegeven. ☼ De hop, de zeldzame weidevogel, de mooie bruinzwart en witgeklekte bewoner van het Zutphensche Graafschap, Gelderland (ofschoon tegenwoordig zeer sporadisch) en Limburg drukt zich bij de nadering van een

ROERDOMP IN PAALHOUDING

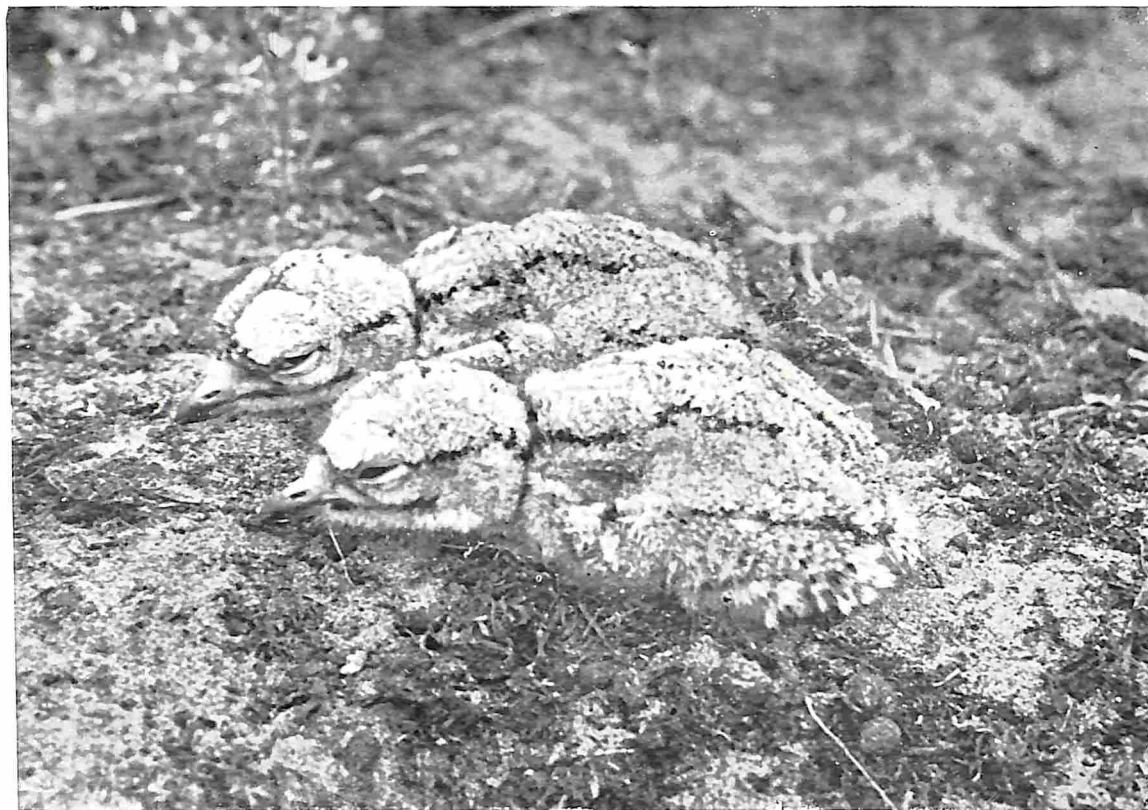

Foto Jan P. Strijbos

JONGE GRIELEN

sperwer op den bodem en maakt zich door middel van zijn bonte pakje onzichtbaar tusschen de bonte mengeling der weidebloemen. ☼ Ten overvloede steekt ook hij, evenals de roerdomp, den langen, gebogen snavel in de hoogte en wacht onbeweeglijk totdat het gevaar voorbij is. ☼ Ook hier wordt camouflage en mimicri aangewend om zich tegen gevaar te behoeden. ☼ Hoe kan het veldhoen, de

patrijs, ons niet doen schrikken, door vlak voor onze voeten op te vliegen. Geen van ons had hem gezien, want zijn vederdos is zoo gelijk aan de omgeving, waarin hij leeft, dat hij bij het naderen van gevaar zich, door zich op den bodem te drukken, onzichtbaar maakt. ☼ Aan den einder wordt een stip zichtbaar, nog kilometers is deze verwijderd, maar toch heeft de heidehaas ze al waargenomen en langzaam drukt hij het grijs-bruine lijf op den dorren heidebodem. Onbeweeglijk met de ooren in den nek, maar met doodsangst in de wijdgeopende oogen, volgt hij den weg, dien de valk gaat en als de roover reeds lang voorbij is, durft de haas zich nog niet te bewegen. Zijn dekkleur heeft hem echter gered. ☼ Eigenaardig is 't, dat bij hazen de kleur verschillend is, naar gelang zij op de heide of in het weiland leven. Moeder Natuur waakt goed over haar kinderen en geeft hun de dekkleur, die hen het best beschermt. ☼ De sneeuwhaas, sneeuwuil, ijsbeer en het sneeuwhoen en meer anderen zijn wit, dragen de beschermkleur van de omgeving, waarin zij leven. Ontmoet men in onze bosschen het sierlijke hert, dan is dit altijd een verrassing, omdat men ze zelfs op de plaatsen, waar zij veelvuldig voorkomen, zoo gemakke-

lijk voorbij loopt. ☼ Tegen een heuvelhelling, tusschen het struikgewas staande, vervloeien zij geheel met de kleurewisseling en dekken zich op deze wijze voor te nieuwsgierige blikken. ☼ Het hermelijntje leeft nog onder gunstiger levensvoorwaarden. Des winters verandert het van kleding, verwisselt het bruine pakje van den zomer met een wit, koninklijk kleed en is daardoor tegen zijn vij-

anden, die juist om zijn schitterende vacht zoo talrijk zijn, beter beschermd, terwijl het bij het besluipen van de prooi in de sneeuw meer kans van slagen heeft. ☼ Bij de insecten vindt men nog veel meer voorbeelden van beschuttende kleuren en vormen. Wie kent niet de rups, die op het klimop gevonden wordt. De spanner neemt precies den vorm aan van een klimoprakje. De nachtvlinder, het weeskind, imiteert op zoo'n meesterlijke wijze de schors van den boom, waarop hij zich neerzet, dat zelfs kenners hem voorbij loopen. Bij den katuïlvlinder, uitheemsche soort, vindt men weder een andere wijze van verdediging tegen gevaar. Deze heeft op de vleugels een paar oogen, die, zoodra hij in rust is, de aandacht trekken. Zij gelijken op de oogen van den katuïl en zouden daarmee vervolgers afschrikken en doen vluchten. Darwin geeft hieromtrent een andere lezing, n.l. dat de oogen de aandacht zouden afleiden van de kwetsbare plaatsen, zooals kop en

Foto Jan P. Strijbos

JONGE NACHTZWALUWEN

lijf en dezen dus, indien hij aangevallen wordt, nog een kans wordt gegeven te ontsnappen. Ook visschen hebben hun schutkleed. Wij kunnen dit dikwijls waarnemen. Zij, die leven in water met lichte bedding, nemen al spoedig de kleur van den bodem aan, waardoor zij zelfs voor het geoefende oog onzichtbaar zijn. Zee- en rivierpaling zijn oogenblikkelijk van elkander te onderscheiden, terwijl de visschen uit onze polders en die uit de snelvlietende beken met haar vloer van parket een groot verschil te zien geven. Zelf kunt ge de proef nemen in Uw aquarium. Houdt ge de visschen in het duister, dan zullen zij een donkere tint aannemen, terwijl zij daarentegen, door ze in het daglicht te plaatsen, oogenblikkelijk lichter van kleur zullen worden. ☼ Nog ontelbare voorbeelden van kleurverandering, dus van het aannemen van schutkleuren zijn te noemen. Het kameleon b.v. is hiervan een der sterkste voorbeelden. ☼ Een andere vorm van mimicri is het zich hulpeloos aanstellen van dieren bij gevaar. Dit vindt men voornamelijk bij vogels en wordt meestal aangewend om hun kinderen te beschermen. ☼ Als men een wilde eend met haar jongen verrast, zal de oude dadelijk doen of zij lam is. Zij fladdert hulpeloos voor ons uit, laat zich, alsof zij doodelijk gewond is, een paar meters van ons af neervallen en tracht ons te verleiden tot een vervolging, wat haar meestal gelukt. Maar hoe hulpeloos zij ook schijnt, nimmer krijgt men de kans haar te pakken, altijd ontsnapt zij juist de grijpende

hand en keert men ten laatste teleurgesteld naar de plaats waar de jongen waren, dan zijn deze verdwenen. Onder een dor blad, in een kuiltje in den slootwal, maar ook ondergedoken tusschen het eendenkroos, hebben deze zich verscholen. Ook hierin toonen de kinderen reeds de kunst van camouflage. Ik heb gezien hoe een jong eendje, van één dag oud, zich liet zinken, totdat slechts het groen-gele snebje boven bleef en zoo roerloos bleef liggen. Tusschen de warreling van waterplanten was het diertje niet te vinden. Ook de babykleur, groen-geel, van het jonge eendje helpt het in den tijd, dat het nog niet snel zwemmen, loopen of vliegen kan, om zich voor de vijanden te beschutten. De komedie van de oude, wilde eend zien wij ook bij patrijzen en zelfs bij kleinere vogels zooals merels, vinken en bastaardnachtegals. Het pimpelmeesje laat uit het holletje, waarin het zit te broeden, een gesis hooren als van een slang, terwijl de verschillende soorten van uilen

door het uitzetten der veeren trachten te imponeren. Deze alle zijn vormen van mimicri. ☼ De griel, die hoofdzakelijk de steppe-achtige gewesten van Zuid-Europa, Noord-Afrika en Middel-Azië bewoont, komt ook in Nederland voor. In de duinen van Noord-en Zuid-Holland wordt hij als tamelijk zeldzame gast, broedend aangehouden. Ook deze vogel be-

zit alle eigenschappen om zich tegen gevaar te beschermen. Zijn grijs-bruin gevederte, zoo geheel overeenkomend met den bodem, waarop hij leeft, onttrekt hem aan het oog zijner vijanden en als hij zich neerdrukt in de begroeiing der duinen, dan vindt men hem niet terug. Ook de jongen, die een dag na het uitkomen reeds het nest verlaten, hebben een schutkleur, waarmee zij zich bij het minste gevaar weg kunnen maken. ☼ Bijna al onze weide- en heidevogels, zooals grutto, tureluur, leeuwerik, pieper, nachtzwaluw enz. dragen vooral in hun jeugd de kleur hunner omgeving, waardoor zij gedurende den tijd hunner hulpeloosheid zich staande kunnen houden in den strijd om het bestaan. ☼ Moeder Natuur gaat in de bescherming van haar kinderen zelfs nog verder. Onder hen zijn er niet alleen, die een tijdelijke verandering van vorm kunnen aannemen, maar ook die altijd een schutvorm dragen, n.l. vliegen met dezelfde kleur als „hommels“, een onschuldige bladwesp, gelijkende op de nijldige houtwesp: een bokkeversoort met de overeenkomst van een wespensoort, die zich niet ongestraft laat grijpen: bijen en bijvliegen en meer dergelijke overeenkomsten.